

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 4 frt
Félévre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségén kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A tél hatása.

Az ideai tél vaskeze mindinkább kezd nagyobb s nagyobb súlylál ránehezdedni az emberek s állatokra.

Nagy azok száma, kik országszerte megfagytak.

Jelenleg Erdély részeiben garázdálkodik a szokatlanul nagy hideg s majdnem elviselhetlen az élőknek.

Vidékünkön is tömegesen hullanak az éhség s hidegtől át és át gyötört nyulak; az éneklő madárkák sorsa szinte százalom gerjesztő, mert a kórók, miknek magvai rendes téli eledelük az éneklőknek, a hó fehér leple alá temetkezvén, hozzáférhetlenek szegénykének.

Mindezek felett azonban sajnálattal bár, de könnyedén térünk át a napirendre, közelebb érdekelvén bennünket községünk szegényeinek sanyaru helyzete.

Községünkben leginkább illusztrálja a tél súlyos és tartós voltát a szokatlan kéregetés, a szalma koldulás; a tövükben lecsontított s eléktelenített élőfák, a fütetlen, vagy ritkán fütött szobák, itt-ott a bő aratás dacára is a kenyérhiány mind sűrűbben kezdi felütni fejét, szóval községünkben igen sokan vannak sanyaru helyzetben. Tény, hogy községünkben aránytalanul nagyobb a szegények száma, mint más hasonló lakos számmal dicsekvő községben.

Kevés munkás kezét foglalkoztathatunk tél idején, s a mi kis pénzkereset kínálkozik is, elenyésző csekélységet biztosíthat csak a tömeges munkakeresők számára.

TÁRCZA.

A Kisfaludi ünnepen.

— 1888. febr. 5. —

El a fátyolt szivről, areról;
„Megvirad még valaha!”
Zengjen a dal új tavaszról;
Elmuló a tél hava;
Ujra zöldül a fa lombja,
Kivirít a holt avar:
Él s virágozik a magyar.

Visszasong-bong még a régi,
A boros ős éneke;
Fáj is élv is elregélni,
Bánatos, de szép rege:
Mert azóta, hogy Mohácsnál
Győze rajtunk büszke tar,
Sirva vigad a magyar.

Szép kis Erdély, ormaidról
Visszazeng-e még neve
Zápolyának? s udvarából
Csákék, Konték szelleme?
Mind megülte új halálra
Titkos ármány, belzavar,
— S nem vidult fel a magyar.

Duna-Tisza dus kalászat
Török lova legelő;
Budavárban a szállását
Kétféjű-sas meglelő:
Soknak jutott öröm s remény!
Többnek pallos és agyar,
— Sirhatott a bus magyar.

Hogy oly sok a szegény ember községünkben annak szinte, mint mindennek meg van a maga oka. Az uradalom által elpusztított Szt.-György, Kutyaabont, Baks, Anyás, Dóc, stb. volt lakosai tömegesen lepték el községünket, a mit magukkal hoztak, azt maguk hamarosan el is élték, gyermekeikre nem maradt tőlök egyéb, a foszlányokról. Tagadhatlan, hogy e betelepítés által Mindszent népmozgalmi adatai rohamosan előnyös színben tüntek fel, mert míg 1863. évben községünk lélekszáma a szomszéd Szegváréval egy színvonalon állott, az alatt 50 év múlva Mindszent lakossága még egyszer oly nagy lett, Szegvár lélekszáma pedig csak egy ezerrel növekedett. Csak hogy az ily népesedési mozgalomban nem nagy köszönet van. Egy mástól nem élhetnek a szegények, s ha végleg elszegényednek, s elnyomorodnak, csak terhei a községnek.

Ezelőtt nyolc évvel új telep keletkezett megyénk területén: Sándorfalva. Igaz, hogy ennek az volt rendeltetése, hogy az elpusztult Algyő lakosait fogadja kebelébe, de az irányadók nemes törekvése, az algyői nép makacsságán hajótörést szenvedett, Algyő felkelt hullámsírából, az új telepítvény pedig üres maradt volna az algyőiektől, ha mások nem veszik igénybe a kedvező fekvésű új községet.

Helyén lett volna az időben, ha a községünkbeli szegényebb sorsuak, kiknek fekvőségük nincs, átköltöznek, azt hiszem előnyvel bírtak volna a Torontál-, Csánád-, Pest-, s egyéb megyékből odatelepedettek fölött, s hogy első rendben ők részesüljenek a kedvezményben, nem ütkö-

zött volna nehézségbe. Igaz, hogy Mindszentről voltak nem kevesen, kik új ott-hont találtak Sándorfalván, de nem voltak elég szívósak s kitartók megküzdeni a kezdet nehézségeivel; meg aztán az új piac is nem annyira tiszta buza, mint rozs kenyérrel volt elárasztva, a mihez nem lévén szokva Mindszent szegénye, s így a már áttelepült mindszentiek kilencven percentje — visszasóvárogván a fehér kenyérré, s Tisza vizre — visszatelepedett Mindszentre.

Kétségkívül helytelenül cselekedtek, mert a mellett, hogy Mindszent érdekeit egy szemernyivel sem mozdították elő, önmaguknak a legroszabb tanácsadóik voltak, s csak élehetlenségökről tettek bizonyosságot.

Az nem ok, hogy nem levén pénzünk az építkezésre, kénytelenítették odahagyni az új telepítvényt. E sorok írója mint szemtanu szólhat a szóban levő új község felépüléséről.

A letelepültek közt sok volt az igazi földhöz tapadt szegény. Nomád módra ideiglenes gunyhót állítottak félig a földben, itt huzódott meg a család az idő viszontagsága elől. A családapa munkához látott, kereseti forrás volt, s van ott ma is. A községet övedzi egy részről a szegedi föld, jómódu gazda emberektől lakva, ezek maguk elfoglalják napszámra a község legnagyobb részét, másrésztől ott van az uradalom, mely folyton sok munkás kezét foglalkoztat, s akkor, midőn Mindszentben a napszám 60 kr, ott felszökik 1 frt 10—20 kr-ra, s a mely munkát az uradalom nálunk napi 25—30 krért végeztet, ott,

Béna lábát rabigába
Béklyózá bős hatalom.
Esdekelt a rab, s hiába.
De élet a fájdalom:
S fölemelte lobogódat,
Szabadság, a hősi kar,
S küzdött — vérezett a magyar.

Diadala diadalt ért,
Vérmezőkön hordozák
A hazáért, szabadságért
Rákócy szent zászlaját.
. . . Benneteket, tört remények,
A majtényi sik takar
— Megátkozta a magyar.

Kardvasadból karjaidra
Láncot vertek, nemzetem;
Pokol titka elhódítá,
S nem aggódál veszteden.
Már a mérget meg is ittad,
Készült már a ravatal;
De nem halt meg a magyar.

Szive ép volt, vére lángolt,
Tettre gyuladt szelleme,
S egy világon átvilágolt
Uj hírével ős neve:
Bizva munkált, hite őrt állt,
Hogy kiküzdje, mit akar.
Munkál és küzd a magyar.

S ünnepelni új emléket
Van alkalmunk s van jogunk:
Ma töltött be, ma száz évet
Kisfaludy Károlyunk.
Bár köszöntni ott köszönti
Mult egében égi kar,
Itt ünnepli a magyar.

Csak bizóké, hűn hívőké
A Reménység, a jövő;
Rajta ifjak forrjon egygyé
Érzet, óhaj s tett — erő.
Zengje ajkunk szent imában,
Míg reményünk napja tart:
„Isten áldd meg a magyart!”

Kis Sándor.

Az utolsó táltos.

— Korrajz —

Irta: Temesi.

I.

Zivatáros napokra virradt az 1062. év.

A nemzet nyugalma alapjában meg volt rendítve. Két tábor állt egymással szem közt, arra a pillanatra lesve, mikor meritheti vasát a testvérkebelbe. Szomorú napok voltak azok! A pogányság újra fölütötte fejét s a régi áldozat visszaállítását kívánta felkent urától. A zavar nőttön nőtt s már nem volt távol azon végküzdélem, melyben egy virágzó nemzet sirját leli.

Ekkor hirdeti ki I. Béla a székesfehérvári országgyűlést.

Tömegesen seregettek össze a nemzet képviselői Székesfehérvárott, részt veendő az azon gyűlésen, mely a gordiusi csomó szétvágását tűzte ki célul.

A gyűlés napján már kora reggel megtelt a város mellett elterülő mező részint gyalogos, részint lovas, fegyveres néppel.

kevesebb levén a munkaerő, 40—45 krért alkalmazza a napszámosokat. Azt hiszem ez tél idején s egyáltalán, midőn a mezei munka körül különben is szünet áll be, nem megvetendő kereset.

E szegény emberek szabad idejükben kiverték a szükséges vályogot. Az épületi fákat készen kifaragva az egész lakosság az állam intézkedése s kedvezése folytán mesés olcsó áron kapta. Összeállottak aztán hárman, úgy intézve a dolgot, hogy egy közülük mégis szakértőbb barkácsoló legyen, s építettek egymásnak házat, midőn az egyik meg volt, került a sor a másik, s harmadikra. Igaz, hogy egy-egy 5—6 öles ház épült sokszor egy vagy másfél évig is, a szerint, a mint a napszám keresetből az anyagot bevásárolhatták; igen sokszor a zsindelezés a napi munka befejeztével holdvilág mellett teljesített. De mindegy! azt láttuk, hogy a földhöz tapadt szegény, verejtékes munkája s nélkülözése árán felépítette az előírás szerinti 9 láb magas falát, kiállította a homlokzaton az előírás szerint a meghatározott magasságu s szélességű két ablakot. Ma már ezek legtöbbszörnek lova, kocsija, feles- és haszonbéres földje van, szóval oda küzdötte magát, hogy van szerény, de biztos ekzsztenciája, s távol áll attól, hogy mások küszöbeibe koptassa koldulás végett. Ha e szegény emberek kiartása s türelme rózsát termett számukra, mi gátolta a községünkben oda betelepülteket, hogy hasonlólag ne cselekedjenek? Azoknak se repült a sült veréb a szájukba; nem ástak ők se kincset, s még is pénzt találtak, mit munkájuk s szorgalmuk által szereztek.

Volt jó alkalom s ut igénybe vehetni a sándorfalvi portákat elég szép terjedéssel bíró kertjeikkel, telt volna községünkben vállalkozó elég, csak kis jóakarattal lett volna, azért nem kellett volna félniök a jobb módúaknak, hogy elköltöznék a szegénység, kikkel gyakorolhatja ezután az irgalmasság cselekedeteit? Maradt volna

Eleinte mély csend uralkodott, de olyan volt e csend, mint a tengeré vihar előtt. Ugy látszott, hogy várnak valakire.

A hajnal első pirjával porfelleg mutatkozott a Buda felől vezető uton. A várakozó néptömeg hallgatását halk zugás váltotta föl, mely éktelen üdvkiáltássá fejlődött, midőn a lovas csoport a sikra érkezett. Elöl lovagolt három férfi: két öreg, meg egy fiatal. A középen lovagló öreg, tekintélyes alakú, ámbar csak egyszerű, minden diszt nélkülözö mente fődte testét, semmiféle ékszer nem viselt s csak csillagos buzogányból állt, ellentétben a jobbán haladó szintén élemedett kora leventével, kinek drágakövei, aranyboglárja és diszes fegyverzete vakitón csillámlottak, ez volt „a jósnőiről és az ósvallás iránti ragaszkodásról elhírhedt“ Vatta János; a tekintélyes öreg bajnok pedig, kivel még a hatalmas főúr is olyan nagy tisztelettel bánt, volt Tordai öreg táltos, céhének utolsó embere. A fiatal lovas Aladár, Vatta fia volt, ki apjához hasonlóan diszes ruhában büszkén ülte meg pejlovát.

A nép üdvözlése közt szállt le a három lovas. Azon helyen, ahol megállapodtak, szónoki emelvény magaslott ki, melyre lassan és méltóságteljesen fölépített az öreg táltos. A zugó láрма megszűnt s minden szem Torda felé fordult, ki fölénye érzetében gunyos tekintetét az ezernyi fejeken végig jártatta s néhány perencyi szünet után érces hangon így kezdé:

„Édes véreim! Keserű méreg marcangolja bubánathban megvénült szívemet, míg szét nem pattan, mint a nyíl azott hurja. Vizsgáltam a

itt még elég szegény, s az egyensúly jobb lett volna a községben a szegény s a birtokos osztály közt, mint a hogy most van.

Ezeket óhajtottam az idején téli alkalmából elmondani. A szegényen segíteni felebaráti kötelesség. Csak hogy jegyezzék meg a szegények is, hogy nincs ma inséges világ, s ha soha, úgy most különösen nincs joguk ahhoz, hogy élőfák pusztítása, tehát mások határozott megkárosítása árán szerezzék be téli szükségleteiket. Kérni mindig szabad, lopni soha. Kérésükkel is azonban úgy alkalmazkodjanak, hogy kiállhatatlanokká ne váljanak.

Községi közgyűlésből.

Fontos és nagyérdékű közgyűlés volt a február havi rendes közgyűlés, a mely alkalmával kapott, ugyszólván első impulsust a vasutügy kérdése. Foglalkozott ugyan már ezzel a kérdéssel községünk képviselő testülete több alkalommal. Első ízben akkor került föl ez a kérdés, a midőn a már régén felszámolt „magyar vasúti bank“ vállalkozott az építésre, akkor községünk is megszavazott vasúti célokra százezer forintot, de ennek dacára a tervből ki lettünk hagyva, de a vasútból sem lett semmi. Legközelebb a múlt évben került felszínre ismét e kérdés, a midőn gróf Bethlen Markus, mint különben is az előmunkálatok engedményese, kezdeményezőként lépett föl. Községünk akkor is nyilatkozott, ámde azóta az ügy hallgatott. A tél folyamán többször hallottuk, hogy ismét felszínre kerül e kérdés, a mi ma meg is valósult azzal, hogy Hód-Mező-Vásárhely város vasutügyi bizottsága a tervbe vett szentes makói helyi érdekű vasut kiépítésében érdekelt összes községeket és városokat egy, a folyó hó 11-én megtartandó értekezletre Hód-Mező-Vásárhelyre meghívta.

E meghívó volt a közgyűlésnek első tárgya, a melynek folytán a közgyűlés az értekezletre Wimmer Károly, Pap Akos, Tábit Ferenc, Szobotka Gusztáv, Hubacsek Pál, Tary Endre és Schönfeld Márton képviselőkből álló bizottságot küldte ki. A további határozat hozatal

multat, néztem a jövőt s a jelenre nem találtam egy árva reménysugarat s ki ennek az oka? ki akarja az ősök szent vérében szerzett örökség szétbomlását? ki veti meg az ósvallást? Ti vagytok magatok... nézzétek a fényes multat, melynek még árnya is megreszkettette az ellenség millióit, de akkor csak a hadak istenét ismerie a magyar s az segítette hatalmas karjával és most... a bérc ormán megindított szikladarab meg nem áll, míg a hegy tövét el nem érte. Véreim! nézzétek a kelő napot, mely aranyos sugaraival a térséget bevilágítja, nézzétek, hogy fosztja meg rögtön fényétől ama fekete felleg, mely vészes szárnyaival feléje közeledik... ime, már megfosztotta fényétől... vegyétek észre a csillagok járásában, a természet különös jeleiben a hadak istenének fenyegető üzenetét, jertek a szent ligetbe őt a fehér mén áldozatával kiengesztelni. Mihaszna, ha a büszke tölgy fejét vakmerően odatartja a vészes villámnak? emez erősebb, széthasítja. De a mi büntetésünk súlyosabb lesz, önmagunk átka leszünk, atya fiát, testvér testvért, rokon rokonvált tesz tönkre. Hagyjátok oda ti hűtlenek azt az átkothozó, új hitet; szünjön meg a szakadás, a romlás szélén álltok és a hadak istenének nyila már fejetek fölött cikázik...“

A beszéd közben tornyosodó fellegeket éppen e pillanatban hasította át a közeledő zivatar első tüzes jele, melyet mendörgés követett. A megrendítő hatás alatt levő nép isten szavát látta benne s tetszését ujjongva nyilvánította; paizsaira emelve az öreg táltost, s diadallal vitték körül.

(Folyt. köv.)

természetesen attól függ, hogy a kiküldöttek minő eredménnyel fognak visszatérni. Mi részünkről őszintén óhajtuk a legjobbat, de félünk, hogy e kérdés és tervezgetés ismét dugába fog dőlni csak azért, mert: nincs pénz, pedig hát ez a nervus rerum gerendarum.

Községünk helyzetében az előbbinél nem sokat enged fontosságából a fogyasztási adó kérdése. Mint tudjuk, a múlt év vége felé a fogyasztási adó összes nemét bérbe vette a község a kincstártól, három egymás után következő évre. Ámde időközben a törvényhozás a fogyasztási adó majdnem minden nemét fölemelte, s a kincstár, az ezen esetre fentartott jogával élve, a szerződést április 1-től kezdve, a midőn a fogyasztási adó is már a fölemelt mérvben léssen fizetendő, fölmondotta; s csodálatos, a fölmondást teljesítő pénzügyigazgatóság még csak újabb egyezségi ajánlatot sem tett, sőt még a tárgyalás megkezdését sem hozta ajánlatba. Ennek dacára a közgyűlés a fogyasztási adónak újra bérbevétele határozta el, s az első ízben már eljárta bizottságot utasította, hogy a község érdekeinek szem előtt tartása mellett, a lehetőségig igyekezzen a bérletet a község számára ismét megszerezni.

Harmadik tárgyként előadott a Weisz Lőrinc által, az 1879-ik évi árviz alkalmával, a tóalji haszonbéres földjén, vízleeresztés által okozott kárainak megtérítéseért indított s a legfőbb itélőszék által a község javára eldöntött perben, a község perbeli képviselője Szobotka Gusztáv ügyvéd által munkadíja és költségeiről beadott számla, a mely végösszegében 678 frt 28 kr kiadást és 1991 frt munkadíjat tüntetett ki. A közgyűlés akként határozott, hogy a 678 frt 28 kr kiadáson túl munkadíjúl 1500 frtot szavazott meg.

A többi kevésbé fontos tárgy közül még csak azt emlíjük meg, hogy Tábit Ferenc bíró az iránt előadott kérelmének, a miért a múlt évben, a szabályrendeletben körüirt kötelezettségén túl, a tetemes összegre rugó közmunka váltásági pénzeket kezelte, beszédte és a megyei közmunka pénztárba beszolgáltatta: részére csekély tiszteletdíj szavaztassék meg, helyt adott és hosszu vita után 25 frtot szavazott meg. Nagyon sajnáljuk, hogy a közgyűlés ezen valóban méltányos kérelemmel szemben ily szükkeblüen járt el akkor, a midőn a közgyűlés nem birt kellő erélyt kifejtteni arra nézve, és nem volt képes szorítani egyetlen községi tisztviselőt sem arra, hogy a közmunka váltásági pénzeket kezelje. Alkalom adtán az ily szükkeblőség megboszulhatja magát, mert ez által a kötelesség teljesítésben pontos tisztviselőket riasztjuk el attól, hogy megszabott munkakörükön túl is szolgáljanak a község érdekeinek.

Világfolyása.

A nagy hó, mely úgy látszik nem csak Magyarországot takarta be vastag fehér leplevel, hanem Európának legnagyobb részét meglátogatta, s talán még nagyobb mérvben, mint bennünket, úgy látszik, eltakarta, — legalább egy időre a háboru imminens veszélyét, valószínűleg addig, míg a hó elolvad. Ez a nagy hó, s a vele járó erős hidegek nem kedveznek semmi mozgó lénynek: az orosz katona is épen úgy megfázik és megfagy, az orosz ágyu is épen úgy elakad ebben a rengeteg hótömegben, mint akármelyik más nemzet katonája. Ez a nagy hó tehát veszedelmesen nem alkalmas a háboru diplomatiájára.

És a mily mérvben támadt a nagy riadalom decemberben, a midőn még hó nem volt, épen oly mérvben lohadtak le ezek a vészhierek karácsony óta, a mióta a hó folyton folyvást nő. Békés hírek szállingóznak mindenfelől az igaz, de igaz az is, hogy nap-nap mellett olvasunk folytonos orosz készülődésekről. Ma egyik állmaférfit, helnap a másik biztatja meg világ-

részünket az áldott jó békével, de azért a muszka csak készülődik. A hó esik, hull, mind nagyobb tömegekben alá és mi szép csendesen élünk békében. Hanem majd ha a fű kizöldel és akkorára összehoz a muszka egy oly nagy hadsereget, a melylyel velünk megküzdelhetni vél, vajh! ki tudja, mi lesz akkor: a hó elmúltával szépen zöldelő fű, vajjon a gazdának fog-e örömet okozni, vajjon a szépen legelő gulyának fog-e az eledelül szolgálni, vagy pedig szárguldo paripák tapossák össze s szép piros vérrel lesz befestve, ki tudná megmondani.

Korábban Bismarck, a nagy német államférfi, biztatta meg világrészünket a békével, de csak ezen egy évre, a jövőért már ő sem állt jól, de ezt az egyet sem biztosította egészen, mondván: „a jelen évben meglehetősen hátróztan fölteszem, hogy nem lesz háborunk”, de hozzá tette: „igaz, hogy 1870. évben is ezt hittem és mégis másként történt”. A múlt héten meg Tisza Kálmán, a magyar kormányelnök nyilatkozott olyképen, hogy: „dacára némi meghasonlás és a háboru felé toló elemeknek, a békeszerető fejedelmeknek és kormányoknak sikerülni fog a békét fentartani.” A kormányelnök ezt a Heli Ignác és Percel Miklós interpellációira adott válaszában mondotta, a mely válasz az egész országgyűlést pártkülönbség nélkül kielégítette, s azt az interpellálók is tudomásul vették.

Mig így a külügyi téren a háboru veszedelme és béke reménye egymást váltogatja fel, országgyűlésünk a folyó évi országos költségvetéssel foglalkozik, hogy utánna mindjárt, már most a véderő bizottság tárgyalása alatt lévő magyar fegyvergyárat, — a mely hivatva lesz a magyar hadsereget az új rendszerű Manlicher féle ismétlő fegyverekkel ellátni, szavazza meg.

A költségvetés általános vitája már véget ért, sőt a részletekben is jó előre haladt az országgyűlés. A költségvetés egyes tételeit nem igen támadja az ellenzék sem, úgy látszik elismeri róla, hogy haladás a normál budget felé.

A költségvetés el- vagy el nem fogadásában nyilvánul a kormány iránti bizalom, és a pártok ereje legfőképen, azt, bár el kell ismerünk ezuttal a vita nem volt oly szenvedélyes, mint a múlt években, az ellenzék most is megkísérelte, de kissébségben maradt, a költségvetés elfogadása mellett szavazott 215 képviselő, ellene 113. A kormány többsége tehát 102.

A főrendiház is az elhalt báró Sennyey Pál helyett új elnököt kapott: e méltóságra ő felsége a király báró Vay Miklós, koronaórt és a főrendiháznak eddig is volt alelnökét nevezte ki.

Vay Miklós báró úgy is mint főúr, úgy is mint konzervatív kedves ember az udvarnál és a magyar arisztokrácia körében, mint föltétlen híve Tiszának a szabadelvű-párt bizalmát élvezi, mint református főgondnok és zsinati elnök nagy tekintély a protestánsoknál, magas koránál és érdemeinél fogva mindenki tiszteletét bírja. Azonkívül eszes ember, jó szónok, mindenkéhez előzékeny öreg ur, ki bámulatos erős testi szervezettel és lelki éberséggel dicsekszik. Hivatala kevésbé terhes, s nem jár nehéz felelősséggel, inkább magas méltóság, melyre legméltóbbnak találtatott.

Kineveztetése fölött érzett örömet fokozhatja a közmegelegedés, melylyel országszerte találkozik.

Helyi és vegyes hírek.

— **Értekezlet.** A szentes-makói helyi érdeku vasut kiépítése tárgyában Hód-Mező-Vásárhely város vasutügyi bizottsága által összehívott érdekeltség a folyó hó 11-én tartja értekezletét Hód-Mező-Vásárhelyen. Az értekezlet eredménye elé — a melyre községünk képviselő testülete is számos tagból álló bizottságot küldött ki — kíváncsian nézünk.

— **Nyomjelzés.** A szentes-makói tervbe vett vasut előmunkálatát az engedményes gróf Bethlen Markus megkezdte. A múlt héten itt járt jogi tanácsosa Parall Ferenc budapesti ügyvéd és Stolzenberg Tivadar főmérnök, s ez utóbbi Szentestől Vásárhelyig a rajzot elkészíti, hogy azután a nyomjelzéshez hozzá fogjanak. De hogy mikor, azt az égiek jóvoltából majd csak a rengeteg hőmennység fogja megmondani, a mely még nem is felében elveszett hőtömegre vasárnap és kedden ujabban is nem kevés mennyiségben hullott alá.

— **Lovak összeírása.** Mint minden évben, úgy ez idén is összeírták a lovakat, azon célból, hogy mozgósítás esetén azokból a hadi szolgálatra alkalmasokat, a már mindenkor előre szervezve lévő lovatató bizottság kiválogassa. Ezen összeírás szerint községünkben összesen 1461 ló találtatott, a csikók száma pedig 278. Az egész járás területén elkészített összesített kimutatás szerint pedig van a tiszántúli járásban 487 mén, 1307 herélt, 2680 kanca, összesen 4474 ló; — az egyéven alóli csikók száma 528, a két éven alóliaké 531, a három éven alóliaké 331, a négyéven alóliaké 134; a csikók összes száma tehát 1526.

— **Sajtópör.** A folyó hó 11-én lesz ama sajtópörnek esküdtszéki tárgyalása, a melyet Sz. Kovács Pál a „Csongrád megye” szerkesztője ellen a szegedi törvényszék nevében a közvádló indított azért, mert nevezett szerkesztő a szegedi törvényszék egyes bírait — neveket nem említve — a tolvajokkal való cimboráskodással vádolt, nem éppen kellemes módon hozta hirbe.

— **Veszedelmes napok.** Dr. Falb Rudolf, híres bécsi csillagász, a ki földrengés jóslásokkal is szokott foglalkozni s közhiedelem szerint már több ily jóslása beteljesedett, s a múlt évre is előre jelezte a jó részben csakugyan be is következett veszedelmes napokat, a folyó évre is jóslol ilyeneket. Ily veszedelmes napok valának nevezett csillagász szerint február 12, 27, március 12, 17, április 11, 26, május 26, július 9, 23, augusztus 7. Szeptember 20, október 5, november 4 és december 9-ik napjai, a mikoron vagy földrengés, vagy szélvész leszen. Az első ily veszedelmes napot a folyó évre január 28-dikára mondotta, a mely az ország több részében nagy mérvben jelentkezett hóviharak képében csakugyan be is állott. Óhajtjuk, hogy a többi, még hátralévő napokra nézve ne mondott légyen igazat.

— **Felfordult posta.** Valami gézengúz nem respektálta a m. kir. postának azon előjogát, hogy az uton minden halandó ember tartozik előle kitérni, és a múlt hó 20-án a mágoosi postával a mint ez Orosházáról Mágocsra hazafelé ment, neki akasztott s felborította. A postakocsi 20 frt kárt okozott a felborítás által, a mit a rakoncátlankodó ipsének nem csak hogy meg kell fizetni, de ezen felül még érzékeny büntetés is vár reá.

— **Vannak gazdáink között sokan,** kik azt hiszik, hogy a magárjegyzékek csak azzal a céllal bírnak, hogy vevőket hódítsanak az illető cégnek. Csak hogy ez a nézet nem helyes. Magkereskedelmünk terén a kimerítő és nagy gondal kiállított árjegyzékek az a feladat jut, hogy tájékoztatva a közönséget a magüzlet összes viszonyairól, kizorítsa az ügynököknek a gazdaközönség félrevezetésére irányuló szereplését, mert tudva levő, hogy az áru tisztasága, valódisága s megbízható forrásból való származása sehol sem oly fontos és sehol ezzel oly sok visszaélés nem történik, mint a magkereskedés terén, és épen ezért a gazdaközönségnek egyenes szolgálatot tesz az a cég, mely a magüzletről a legreálisabb tájékoztatást nyújtja árjegyzékeivel. E tekintetben hazánkban első helyen áll Mauthner Ödön magkereskedelmi telepe Budapesten, mely még a külföld legelső világcégeivel is vetekedhetik, az általa évenként kiadott gazdag tartalmu és diszes magárjegyzékkel, melynek 1888. évi folyamára e napokban jelent meg. Ez árjegyzék egyszersmind Mauth-

ner üzletének eddig senki által el nem ért nagy kiterjedését is igazolja, mert csak ily tekintélyes üzletkörrel bíró kereskedő van képesítve ily tökéletes árjegyzék kiadására, közvetve tehát ez árjegyzék annak jeléül is szolgál, hogy Magyarországon egyetlen üzlet sem részesül a gazdaközönség oly általánosabb támogatásban, mint a nevezett cégé. A vetési időszak küszöbén nem lesz felesleges az érdekelte közönséget arra figyelmeztetni, hogy a nevezett cég, mint a hazánkban fenálló üzletek egyik legrégebbje, már magában fenállásának hosszu tartamában is soliditásának legjobb bizonyítékát nyújtja, de figyelmet érdemel továbbá az is, hogy a magüzlet összes reformtörvényeit ez a cég kedvezményezte s ezzel a mezőgazdaságnak oly fontos szolgálatot tett, mely a növénytermelés haladását kétségkívül hathatósan mozdította elő, amit az is igazol, hogy alig van év, mely e cég kitüntetéseinek számát ne szaporítaná s így a lefolyt évben is az országos kertészeti egyesület nagy arany érmét nyerte el e cég, oly kitüntetést, melyre még eddig egyetlen cég sem találtatott érdemesnek. A ki a magkereskedelem terén felmerült javításokat megismerni kívánja, az e szempontból bizonyára a legfőbb letesebb tájékozást meritheti Mauthner Ödön főárjegyzékéből, mely rendkívül gazdag tartalmában oly tájékoztató segédeszközt szolgáltat, a minővel eddig gazdaközönségünk nem rendelkezett. Mauthner főárjegyzékét az eddigi 96 oldalról 144 nagy quart oldal terjedelemlig nagyobbította meg, a mi által a gazdaközönség minden irányu igényeit kielégíthetőnek véli. Külső dísz pedig saját kertjének egy részletét tünteti fel, oly művészi és izléses kivitelben, mely hazai nyomdaiparunknak (a Deutsch-féle művészeti és könyvnyomdai intézetnek) valóban becsületére válik és a legilletékesebb szakköröknek osztatlan tetszését vívta ki magának. A jelen figyelmeztetésnek célja tehát az, hogy a gazdaközönség érdeklődését ezen szép és tájékoztató kiadványra felhívjuk, megjegyezve, hogy a mennyiben azt még olyanok, kik ez üzlettel rendes összekötetésben még nincsenek, megismerni kívánnák, forduljanak az iránt levelezőlapon a céghez, (Budapesten, koronaherceg utca 18.) mely ismert előzékenységével főárjegyzékét postafordultával ingyen és bérmentve küldi meg.

— **Megfagyott a keresztfán.** Egy szegény kéményseprő Dévaványán január hó 17-én késő este indult a dévaványai tanyákra kéményt tisztogatni. A határban levő nagy kereszt körül a lábnyomok után itélve, két farkas megtámadta, mire létrája segítségével a kereszt nyakára menekült s innen torkaszakadtából segítségért kiáltott, a közeli tanyákon hallották is, de attól tartva, hogy valaki tréfát üz, nem mentek mentésére. A szerencsétlent reggel a keresztfán megfagyva találták.

— **Szeged város, mint házi ur.** Egy egész hosszú utca kitelnék azokból az államkölsönös új házakból, melyek a dob alól Szeged város nyakában maradtak. Szomorú háziuraság ez, a mióta a tönkrement háziurak államkölsönös épületeit elkezdték árverezni, harminckét államkölsönös ház jutott Szeged város birtokába. A városnak mint az államkölsönökért jótállónak, meg kellett venni a házakat, melyeken összesen 171,250 frt államkölsön teher van. Az eladósodott városnak ennyivel több lett az adóssága a házi uraság révén.

— **Új magyar állampolgárok.** Az államvasutak igazgatójának, Ludvigh miniszteri tanácsosnak körrendelete folytán több mint száz külföldi származása államvasuti hivatalnok folyamodott magyar állampolgárságért, a kik a hét tolyamán teszik le a főváros polgármestere előtt az állampolgári esküt.

Irodalom.

„Ünnepnapok” cím alatt Kiss József költeményeket adott sajtó alá, azon célból, hogy mint „első vigye be a magyar dal zengzetességét a zsinagóga szentélyébe.” A kötet előfizetés útján három féle kiadásban fog megjelenni és pedig:

1. Egyszerű kiadás finom velin-papiron cainos vászonkötésben. Ara 2 frt.

2. Amateur-kiadás legfinomabb karton-papíron színes arabeszk-körzettel, stilszerű bőrkötésben. Ára 5 frt.

3. Ajándék kiadás, Whatman-féle karton-papíron, színes arabeszk-körzettel, selyemkötésben. Ára 10 frt.

Ezen kiadás csak annyi példányban fog nyomtatni, a hány megrendelés érkezik. Minden példány a megrendelő nevével fog ellátni.

Az „Ünnepnapok“ kiváló műgonddal lesz kiállítva és husvéttra megjelenik.

Az előfizetések legkésőbb február végéig szerző nevére (Budapest, váci-körút 80.) intézendők.

A mű ajánlására legjobbnak véljük, ha magának a költőnek ajánlatát ide igtatjuk, és a hozzánk beküldött két költeményt közöljük.

A költemények, melyeket „Ünnepnapok“ cím alatt sajtó alá adtam, az ájtatosságnak, magába szállásnak s a hitben való megnyugvásnak vannak szentelve; nem világi hangok, de kísérletek az egyházi költészet terén, mely napjainkban kevés mivelőre talál. Azon felekezeti oltárára teszem le a virágáldozatot, melyhez tartozom, nem mint papja, de mint egyik szerény tagja a gyülekezetnek, akinek adatott pengetni a „kinor“, a hárfá hurjait.

Ima, zsoltár, ének, himnusz és óda váltakoznak a kötetben, melynek a minden költészet végcélját képező esztétikai hatáson kívül még az a magas rendeltetés is jutott, hogy első vigye be a magyar dal zengzetességét a zsinagóga szentélyébe, hogy a szószéken mindinkább meghonosuló magyar egyházi beszéd mellett helyet követeljen a magyar énekszóknak is. Mert ha igaz az, hogy magasabbra ragadnak bennünket az áhitat szárnyai, amidőn anyanyelvünkön rebeghetjük el szívünk sóhaját, viszont anyanyelvünkön is felmagasztosul és szentebbé lesz az által, hogy istenhez emeljük és azon imádkozunk.

A multból merítettem e dalokat és a jövőnek adom át: annak a zsidó fiatalságnak, mely magyarul érez és gondolkodik. Legyen neki magyar imádsága is!

I M Á K.

Rabszolganépet vittél a pusztába,
Nyakas, hitetlen, léha tömeget,
S nevelted őket népiért csatákra,
Hogy megvehessék ígért földedet.
Elhullott mind, ki homlokán viselte
És lelkében a rabság bélyegét,
De támadt új sarj, a mely megismerve
Híredet egy világra vitte szét.

Muló dicsőség, nyári éjnek álma
Volt tüzhelyünk a Jordán mentében,
Nemzeti létünk napjai számlálva,
Trón s hatalom odalett — de mi nem!
Az omladékok felcsapó lángjából,
Mely nyaldosá szentélyed ó-falát:
Egyet menténk meg a nagy pusztulásból,
Téged, uram! javaink legjavát!

S mikor a vihar szétszórta a világra
És lettünk a vadnál védtelenebb
És a hontalanság keserű átka
Bölcsőtől sirig ránk nehezedett;
Mikor rettegés volt az üzött álma
Véres, villámos hosszú éjszakán:
Akkor tüntél fel teljes glóriádba,
Meg akkor ismerünk csak igazán!
Hogy nagyságod nem oltárkövön épül
S nem templomok márványán az erőd,
O, hogy te nagy vagy minden jelkép nélkül,
S eltörpül tér, idő színed előtt!
Hogy mit népednek szántál örökségül,
Nem elmuló, veszendő földi kincs,
Nem láng, mely elhuny, nem jog mely elévül:
De hűséged melynek határa nincs.

Leborulok ime elélted a porba,
Fönségnek istene, te hű vezér!
Kinek nagyságán se folt, se csorba
S halandó mérték hozzád föl nem ér.
Vezess, vezérelj tovább is bennünket
A lét harcában, a mely végzetünk:
Mig szemünk bizva te rajtad csüggnék,
Egy világ üldhet — el nem vesztetünk!

É N E K.

Dicsőség néked, ó urunk!
Kit imád a föld pora.
Hirdetőd a magas égből.
S a föld lábát zsámolya.
Egy vagy! hatalmas! szent! dicső!
Névvel meg nem nevezhető.

Diadalunk te! reményünk!
Bizodalunk szirtfoka!
A kibe bizunk s remélünk
S nem csalódhatunk soha.
Kegyelmed itt és égbe fenn
Örökké tartó! végtelen!

Csongrádvármegye szabályrendelete a kéményseprés iparról.

1. §. A kéményseprés ipar gyakorlására nem nyerhet engedélyt oly egyén, a ki képesítését az 1884. évi XVII. t.-c. 4. §-a értelmében kimutatni nem képes, gyújtogatásért vagy tűzvész okozásáért büntetve volt és a hatóság előtt mint iszákos ismeretes.

2. §. A kéményseprés ipar gyakorlása munkakerülethez köttetik, és e célból Csongrádvármegye törvényhatósága a következő hat kerületre osztatik.

A c s o n g r á d i j á r á s i i p a r h a t ó s á g t e r ü l e t é n:

1. A csongrádi kerület, mely áll Csongrád városból, Csany, Felgyő és Fehértó községekből;

2. Kisteleki kerület, mely áll Kiselek községből és Felső-Pusztaszer pusztából.

A t i s z á n t u l i j á r á s i i p a r h a t ó s á g t e r ü l e t é n:

3. A mindszei kerület, áll Mindszent községből Tömörkényen;

4. Szegvári kerület, Szegvár, Derekegyháza, Mágocs nagyközségek, Teés és Fábán-Sebestyén kisközségekkel.

A t i s z á n n e n i j á r á s i i p a r h a t ó s á g t e r ü l e t é n:

5. A dorozsmai kerület, melyhez tartozik Dorozsma város és Horgos nagyközség;

6. Algyői kerület, ide tartozik Algyő, Tápé, Sövényháza és Sándorfalva nagyközség.

3. §. Minden használatban levő kémény havonként legalább egyszer, — ott azonban, hol a napnak nagy részén vagy éjjel is tüzelnek, havonként legalább kétszer tisztítandó.

4. §. A kéményseprési díjak következőleg állapítatnak meg, ugymint:

1. Csongrádi járás iparhatósága területén a csongrádi és kisteleki kerületben egy füst húzóval ellátott, havonként egyszer seprendő kéményért Csongrádon 5 kr., — Csanyon 10 kr., — Felgyő és Fehértó 10 kr., — Kistelek és Felsőpusztaszer községekben 7 kr. díj jár;

2. A tiszántuli járás iparhatósága területén a mindszei és szegvári kerületben egy füst húzóval ellátott, havonként egyszer seprendő kéményért Mindszent és Tömörkényen 10 kr., — Szegváron 7 kr., — Mágocson 16 $\frac{1}{2}$ kr., — Teés, Fábán-Sebestyén községekben 20 kr., — Derekegyház községben 15 kr. díj jár;

3. a tiszáninneni járás iparhatósága területén a dorozsmai és algyői kerületben egy füst húzóval ellátott, havonként egyszer seprendő kéményért Dorozsmán, Horgoson, Algyón, Tápén, Sövényháza és Sándorfalván 10—10 kr. díj jár.

Március 1-től október 31-ig havonként legalább egyszer, november 1-től február végéig havonta legalább egyszer, november 3-tól február végéig havonként legalább kétszer seprendők a kémények.

Ha valamely kémény több füst húzóval bir, mindenik füst húzó után a meghatározott seprési díj külön számítandó.

A kéményseprés köteles gondoskodni arról, hogy kerületében minden kémény a 3. §. szerint tisztítottassék.

Ennek kellő foganatosíthatása céljából a

kerületébe eső házak és azok kéményeiről rendes jegyzéket vezet, a 3. §-ban meghatározott időszakban minden házhoz elmegy és a tisztítást teljesíti és a mennyeiben az a házbüliek által ellenzettnék, erről az iparhatóságnak jelentést tesz.

6. §. A kéményseprés alkalmával a kéményseprés meggyőződést szerez magának arról, hogy az illető épületekben, s különösen a kémények közelében megvan-e a tűzvészely ellen a kellő rend.

Az e részben tapasztaltakra vagy tűzrendőri szabályokkal ellenkező dolgokra az illető házbülieket figyelmeztetni, sőt szükség esetén a rendőrhatalóságnál jelentést tenni tartozik.

7. §. A kéményseprés jegyzékében igazoltatja azt, hogy a rendes időszakban a kémények tisztítását teljesítette és a jegyzéket minden hó végével az iparhatósághoz bemutatja.

8. §. Tűzvész esetén a kéményseprés a helyszínén megjelenni, az oltásnál segédkezni és a tűzoltó parancsnoknak a szükséges szakszerű felvilágosításokat megadni tartozik.

9. §. A kéményseprés iparüzletének abban hagyása tekintetében az 1884. XVII. t.-c. 55. §-a az irányadó. E szerint a kéményseprés az elkezdett ipar üzlet tetszés szerint félbe nem szakíthatja, hanem ha azt abban szándékozik hagyni, köteles abbéli szándékát az iparhatóságnak bejelenteni és ennek meghagyására az ipart a hatóság által kitűzött (legfolyóbb 3 óra terjedhető) időig még folytatni.

10. §. A kéményseprés vagy háztulajdonos, illetőleg lakó, a ki a jelen szabályrendelet határozatai ellen vét, az iparhatóság által 50 frt tíg terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

11. §. Azok, a kik a kéményseprés az 1884. október elseje előtt szerzett jogosítvány alapján üzik, mesterségük gyakorlásánál jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

12. §. Átmeneti intézkedésül megállapítatik, hogy jelen szabályrendeletnek a munka kerületeket illető része ott, hol vállalati szerződések léteznek, ezek lejártával ha pedig a szerződésben határidő kikötve nem volna, a jóváhagyástól számítandó egy év alatt lép hatályba.

Kelt Szentesen, Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának 1886. évi október hó 21-én s folytatva tartott őszi rendes közgyűléséből.

Csongrádvármegye közönsége nevében:
S t a m m e r S á n d o r,
alispán.

Jóváhagyom azzal, hogy a 4-ik §. utolsó bekezdése olyképen módosítottatik, hogy a füst húzók, illetőleg füstcsövek tisztítását az illető tulajdonos is eszközölheti.

Továbbá pedig a kéménytulajdonosnak jogában áll, a kéménynek tisztításáért járó díjakat évi átalányban megállapítva fizetni és a kéményseprés köteles ezt elfogadni. Ez esetben minden egyes kémény-, valamint az ahhoz tartozó kályha- és csövek-, takaréktűzhely- és annak csöveit, ha ezek azok közé tartoznak, a melyek a jelen szabályrendelet 3. §-a értelmében havonként legalább egyszer tisztítandók, egy évre az az egyszeri tisztításért megállapított díj tizenkétszeresen; ha pedig azok közé tartoznak, a melyek a 3. §. értelmében havonként legalább kétszer tisztítandók, egy évre az illető díj huszonnégyszerese fizetendő utólagos negyedévi részletekben.

Budapest, 1887. június hó 22.

A miniszter helyett:
M a t l e k o v i c s.

Ezen kormányilag jóváhagyott szabályrendelet Csongrádvármegye közgyűlésében mai napon kihirdetett.

Kelt Szentesen, 1887. augusztus 30.
T ó t h J á n o s,
m. főjegyző.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV
Kiadótulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.